

VIVE L'EMPEREUR!

Napsal Karol Leger.

"Nemám rád březové lesy!" — pravil starý ergent trochu melanholicky. "Břiza je smutný, velmi smutný strom!" dodal ještě. Nikdo neodpovídal, jen ostrý, — mrazivý vítr ohlédl se po své čtce. Hoši leželi ve vlhkém svadlém vršce, jak před chvílí padli únavou po dlouhém pochodu, křehli se jeden ke druhému. Rozbité pláště stáli přes kolena, límec nad uši vyhrnuli. Bez pohnutí leželi. Nohy v proslapaných botách natáhli blízce k ohni, který dýmal a syčel, syrové kleslí nechtělo se rozhořet. Pušky a bodáky stály v pyramidách.

"Už jenom deset jich zbývá!" pomyslí si sergent, "dnes mi zase dva z čety padli. Ti mladíci pranic nevydrží. Zdáli pak na vozy je naložili? Aby tak a cesty nechal je ležet v klím na pospas — Rozhrabuje pochovu své lavě kleslí doutnajíce, aby lépe hořelo, zamýšlen rozhlédl se po krajině. Nevládný kousek zapadlého světa. — Zde na kraji březového lesa odpočívají na stráni nad pustým údolím. Zde vidět kouřící ohně, běhají se pláště, blýskají bodáky, celé kolony odpočívajících čet rozložily se mezi prořídilými stromy. — Rozbitou cestou pod stráni postupuje hustě sražená jízda s tasenou zbraní. Trubka nezazvučí, ani povel se neozve — jen evakuační podkova a ržání nepokojných zvířat slyšet, dutý třeskot prázdných pochev a střemenu, šplýchot vody a rozjetého sněhu v kolečkách. Na druhé straně údolí je spálený les, černé, ohořelé kmeny starých borovic s křilakými rameny polámaných větví třetí nehnuté do prostydlého vzduchu. — Daleko na obzoru leží kolem dokola zamodralá chmura, ehladné zimní slunéčko probleskuje po chvílkách mezi obléky. Počíná mrznout v ostrém větru, snůh a bláto přimrzá k roztrhaným botám vojáků, kteří bloudí lesem, sbírajíce kleslí. Rány seker ozývají se zdaleka s dunivou ozvěnou a po nich třeskot padajícího stromu. Na cestě za plukem kyrysníků jedou vozy, těžce skřípají kola, bílé svíští. Ale lidského hlasu neslyšet, jakoby všichni ti lidé o něměli.

Starý sergent viděl, jak tam dole padl kůň, odpráhlil jej od vozu, odvleklí zdechlinu, hodili do příkopu, a nikdo v tom houfu, který se kolem sebe, nahlas nezaklel. Zemlení vojáci v ublácených pláštích mlčky opřeli se o lísně, za kola chytli a zbylému koni pomahali vytahovat vůz do vřehu. Přísérná hrůza byla v zamklosti postupujících oddílů. — Sergent úžeji přitáhl plášť kolem krku, zamrazilo jej. Chtěl by s někým hovořit, hlasitě hovořit. — Aby neslyšel strašlivé ticho. Zdálo se mu, jakoby ti ticho křičelo. Co jindy bylo na pochodu lomozu, vztekých povelů, divokého směchu a písniček, teď ani slovo, nekleží, nemluví ti tom dole, mlčky jen o překot táhnou s konem a vůz tlačí jako soumaři. "Fi!" odplivl si starý voják. Ohlédl se opět po své čtce. Hoši jako mrtví leželi kolem ohně. Zaryl pochvou šavle do žhavého popela, plameny veseleji poskočily, epavý dým s piskrami letěl po větru. "Březové lesy jsou smutné!" začal znovu, ohřívaje ruce. "Tady v té proklaté zemi je všechno smutné. — Břiza a borovice a zima — brr! zima! U nás platany, réva, olivy — viď malický!"

Starý sergent viděl, jak tam dole padl kůň, odpráhlil jej od vozu, odvleklí zdechlinu, hodili do příkopu, a nikdo v tom houfu, který se kolem sebe, nahlas nezaklel. Zemlení vojáci v ublácených pláštích mlčky opřeli se o lísně, za kola chytli a zbylému koni pomahali vytahovat vůz do vřehu. Přísérná hrůza byla v zamklosti postupujících oddílů. — Sergent úžeji přitáhl plášť kolem krku, zamrazilo jej. Chtěl by s někým hovořit, hlasitě hovořit. — Aby neslyšel strašlivé ticho. Zdálo se mu, jakoby ti ticho křičelo. Co jindy bylo na pochodu lomozu, vztekých povelů, divokého směchu a písniček, teď ani slovo, nekleží, nemluví ti tom dole, mlčky jen o překot táhnou s konem a vůz tlačí jako soumaři. "Fi!" odplivl si starý voják. Ohlédl se opět po své čtce. Hoši jako mrtví leželi kolem ohně. Zaryl pochvou šavle do žhavého popela, plameny veseleji poskočily, epavý dým s piskrami letěl po větru. "Březové lesy jsou smutné!" začal znovu, ohřívaje ruce. "Tady v té proklaté zemi je všechno smutné. — Břiza a borovice a zima — brr! zima! U nás platany, réva, olivy — viď malický!"

Díval se na mládě hochy, jak nad ohněm hřejí zmodralé ruce. Dřevěnou lůžku tabákem nacpal. Hlavý obarek položil do ní začmal a jakoby ožil. "Což je tohle všeho! Trochu bláta, trochu větru!" povidal a přimhouřil chytřé oči. "Jiné trampoty jsme přestáli! Co vy víte, vy mladí! Tohle! Tohle! Ústup je ústup a je to moudré, že se zase vracíme z medvědího doupěte zase tam, kde jsou aspoň lidé. Však uvidíte, až jen přijdeme do Polska, zatroubí se: stáť! a změřit frontu! Čelem v zad! allons! bodákem!" a rozženoume jako psy ty kozáky a Tatory a Moskity, všechnu tu sprež, která se nám věsí na paty a před námi plení, páli a všechny zásohy pustoší!" odplivl do ohně. "Včera pověsili zase pět sedláků, které dopadli se zbraní v ruce. Viděli jste je na borovicích?"

V kotlích už se hrála voda. Kuchár z pytlíků vybíral ovesnou kroupici. Kus nějakého masa vyprávil od sousední čety. "Snad aspoň dnes oběd davoříme!" prohodil trpece. "Vždycky sotva voda se ohřeje, zatroubí na poplach polnice a — nech všeho. Kotle převrhni a běž! Psi živobyť!" Sergent dýmaje se zasmál. "Eh, drozdil neopření! Kdybyste byli bývali v Alpách, když jsme po ledových šplhali, děla na řetězích vlastními rukama vytahovali a zase do propasti spouštěli! Obě nohy mi tehdy omrzly, na levé čtvrti prsty felčari mi uřezali. Tady? Ještě ani mrznout pořádně nezačalo, a už se třesete!"

"Však den ode dne je hůře, čím dále jdeme od vypálené Moskvy!" kdosi z mladíků ne příliš hlasitě poznamenal. "Kdo pak to naríká?" nevrle ohlédl se sergent. "A ovšem, Gaston! Maminčin mazlíček. Na vojné ti tak nebude jako doma v panském zámku. Tyhle zámky všechny měli jsme spálit do jednoho, když už jsme se tehdy do toho dali."

Za lesem někde daleko ozval se trhaný prskot střelných ran. Vojačkové vztyčili hlavy, naslouchali. Kuchár zaklel. "Neřekl jsem!" Už zvedal nohu, aby kotlík s vodou sotva ohřátou překoť. "Zase nás honí prokletí Moskiti!"

"Poček! počkej! Jsou daleko, nepřevracěj kotle!" ozvaly se u strasené hlasy hladových vojáků. "Čert je vezmi!"

Všady celou dlouhou řadou odpočívajících čet na kraji březiny jakoby nervosní zachvění přeletělo. Vojáci rozběhli se od ohně ke svým ručnicím. Důstojníci zabýskali tasenými šavlemi. Plukovní trubka u vedlejšího ohně přiložil trubku ke rtům. Čekal.

Ale střelba, jak začala, právě tak nečekaně umlkla.

"Vidíš, zahuli je!"

"Však se za chvíli vrátí. Jistě to byli kozáci, znáš už prskot jejich karabin." Uklidňovali se opět kolem ohně. Jenom starý voják, ležící na zemi, nepohnul se ani při poplachu, hlavy nezvedl. — Sergent dotekl se ho špičkou boty. "Což, kamaráde, Danieli, jsi mrtev? Hej!"

"Ještě ne, bohužel, ale, doufám, nebude to dlouho trvat!" zahučel nevrle starý brach a oťásl se pod pláštěm.

"Jdi mi! Takový starý sekáč, vyznamenaný u Jeny a Friřlandu —"

Dole na cestě mezi vojskem ozval se křik. Jězdee postříkaný tuhnoucím blátem tryskem užijedně zpět proti vozům. "Sapeuri, do předu!" znělo volání. "Rychleji, rychleji!" Přední oddíl ustupující vojska narazily patrně asi na nějakou řeku.

V řadě vozů povstal zmatek, zastavovaly se jedny, druhé s pontony a s náčiním tesařským předjížděly. Sapeuri se širočinnými přes ramena spěchali po stranách. A z lesů vystupovaly nové řady vojska, tísnily se cestou ve vzrušením zmatku. U jízdy zatrouben signál: "Stáť! Sedat!"

"Což? Dlouho budeme tady čekat?" hučel sergent. Vítr fícel tam na stráni pod březinou. Počínal poletovati snůh.

Ale v kotlích už se vařilo, vojačkové nastavovali plechové misky, kuchář velikou naběračkou rozdělával. Hltavě pojídali vřelou polévku. "Konečně! Čekal jsem na tuto misku už pět dní!" spokojeně řekl malický.

"Myslím, že jest to koňské maso!" tážal se Gaston, prohlížeje

kousek masa, které se červenalo v polévce.

"Také dobré!" odbyl jej sergent. "Jen když jest. A což ty, Danieli, nebudeš jíst?"

"Nech mne!" zachroptil Daniel vztelce. "Nie nechci, jen abych měl už svatý pokoj!" Sergent potřásl starostlivě hlavou.

Signál dole vřestěl opět: "Do sedla! Jízda hnula se ku předu, ale zmatek v masách ustupující vojska neulevoval. Teď děla vřídela mezi péhoťou.

"Pěkná mýchánie!" poznamenal sergent, "ani za půl dne se to nevyplete!" Vojačkové, zahřátí polévkou a na chvílku spokojeni se svým osudem, celkem s malým účastenstvím dívali se na zmatek, který tam pod nimi vzrůstal. Tváře jí zčervenaly, zdravé mládě přemáhalo únavu. Na ohni oschla klesť, plameny veseleji plápolaly. Jenom vítr kdychy tak mrazivě neříčel! Sedli zády ke větru, nohy natáhli k samému ohni a skřeleni jeden ke druhému odpočivali, očekávajíce povel k dalšímu pochodu.

Listopadové slunéčko už se klonilo k západu, chvílemi jeho zlaté chvějící se paprsky pronikaly řídkým lesem březovým. Dlouhé stíny osamělých borovic táhly se po mechu, zášlechle listů dubového porostu lesklo se šelestie ve větru. A zase přihnul se mrak, všechno zžernalo, vločky sněhové se rozletěly.

"Aspoň doušek vína!" poznamenal Gaston.

"Nebo pálenky!" přisvědčil druhý. Sergent pokrčil beznadějně rameny. Poslal kucháře: "Běž k první čtce, ať nám přiveje, majlí. Nečeche zadarmo, oplátíme, až sami budeme mít."

Kuchář vrátil se s nepořízenou. "Nemají. Proklínají tam všichni. Právě, že druhá setnina uderila na ruskou ves, všechno prolezla i klášter jeptisek. Nikde ani človíčka, ani psa, ani slepice. Stodoly a sýpky sedláci sami spálili, ani sena pro koně, ani skývu chleba naši nikde nevyšli. A klášter prázdný — jen abatyše stará jako svět šla jim naproti s nějakým svatým obrazem. Co s babou? — Zapálili klášter a babu upekli v plamenech."

Sergent odplivl. "Co je to plátno! Proletí kozáci před námi sami všechno odkldi, vesnice vyplení, dříve nežli my přijdeme."

"Na zítřek pryč ani ovesné kroupice ani maso nebude se rozlélet!" dodal kuchář. "Vozy se zabohatí nedojely."

"Tuze pěkné!" mínili vojačkové.

Na zemi ležící Daniel pod pláštěm se pohnul. "Tu máš, vezmi!" pravil podávaje svou láhev sergentovi. "Je tam ještě, tuším, kapka."

"Ne!" sergent nedal mu domluvit. "Sám se napij! Je třeba, a bys trochu se osvěžil. Na, nedělejí hlouposti, napij se nejprve ty!" Sedl ke starému vojákovi a donutil jej, že aspoň rty ovalil. Pak teprve sergent podal láhev ostatním, sám se jí nedotknul.

"A což ty, Danieli?" pravil starostlivě, "co se s tebou děje? — Vždycky jsi byl vesel. Schvátilo tě už těch několik dní, co ustupujeme z hořící Moskvy? Jdi mi! Pěkný voják! Nu, já vím, brach, co to jest — ne ta slota všechna a namahání, ale vztek, vztek, co nás v prsou hrze, víd? Oh, taky bych se bil raději a třeba s čertem, nežli takhle ustupovat od tautud, kde už jsme byli pány. Ale uvidíš, to jen tak — to je císařův plán! Jen co do Polska nás odvede, pak: čelem v zad! allons! nuže, ku předu! Vždyť ho známe! Už jako konsula jsem ho poznal, když nás přes Alpy vedl — tys nebyl při tom? Ach, to ti byla radost! Slavný přechod! Prsty u nohou mi omrzly, felčari mi je uřezali —" Kolikrát se tím už starý sergent pochlubil!

"Je s ním zle!" mínili vojačkové šeptem o churavém Danieli, — "jindy svou láhev nikomu by nešvětil!" Zatím láhev polovypřádněná vrátila se k sergentovi. Napij se a oťel šedivě vousy; veseleji zajiskřilo se mu v očích.

"Co tam dělají, čerti?" myslil si hledě do údolí na vzrůstající uličnice z Montmartru, jak se rozječely! Zabte je! Zabte je! Tehdy Blanchet — znal ji ho, Danieli? — chytil komtesku za ruku a řekl: "Dáš-li mi hubičku, zahráním ti život!" Ale sotva dořekl a sotva ulekanou holčičku objal, nejstarší z mladých pánu najednou zvedne ruku — měl bambitku a starý, chudák Blanchet, s déravou leb-

nách, i v týle armády, zrovna tak jako věčnému zmatku nespořádaných oddílů. Jako by bylo zcela lhostejno, co se děje a vojskem vracejícím se z hořící Moskvy, co bude zítra, co čeká pozítří, co s nimi se všemi se stane.

Sergent brabal pochvou šavle v popeli. Rozpomínal se.

"Kde jsme se prvně sešli spolu, Danieli? Ah, už vím!" patrně silně ohtělo se mu hovořit. "To bylo — k čertu! Zdá se mi, že na den je tomu dvaet roků. Jak to utíká! Pamatuješ? Tehdy byly veselé časy!" Zakroužil vous a ohlédl se po skřelených vojačcích. "Co vy víte, nedopření drozdí! Tehdy — eh, marné povidat — Kdo nezkusil, neuvěří. Tehdy jsme svrhli Ludvíka Kapeta a celou tyranii. A tehdy jsme se po prvé sešli, pamatuješ, starý!"

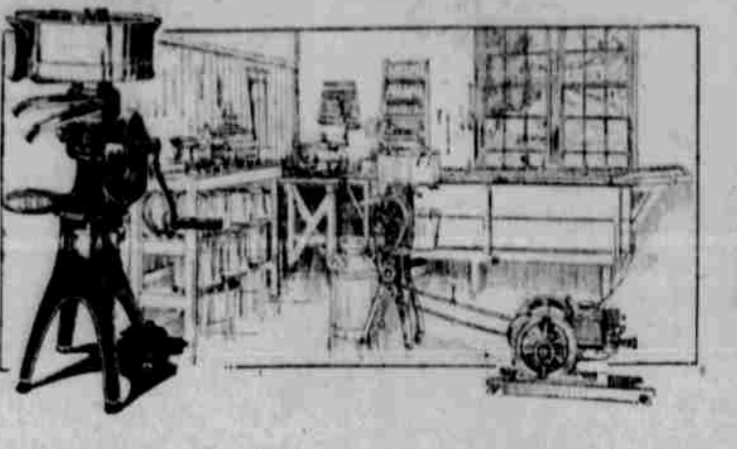
Daniel pod pláštěm což netrpklivě zahučel.

"Tehdy pod okny konventu sešli jsme se — křičel jsi: Smrt kráľi! Vydejte nám krále! A hrozně jsi vyhlízel v rudé čapce a se starým palásem v ruce, Danieli!" "Vydejte nám krále! Cheeme jeho hlavu!" křičel jsi, "guillotina zasehla a skřípe, napojíme ji kráľovskou krví!" A já — pamatuješ? — ti řekl: "Eh, co král, hlupáku, král má málo krve, nevidíš jsi, jak je blédý a hubený? Guillotina potřebuje více krve! Více! Všechny měšťáky na ni! Pátery, mnichy a jeptišky! Všechnu tu sprež, která nedrží s námi! Hodně krve! Hodně krve!" A ty jsi mne obejmul tehdy — pamatuješ, kamaráde? — a křičel jsi se mnou: "Hodně krve! Nebo z konventu nevyjde nikdo živ!" A všechno lid kolem nás křičel: "Hodně krve!" a zpívali jsme carmagnolu:

"Dansons la carmagnole, vile son du canon!"

Tehdy bylo veselo!" starému sergentu rozrářily se oči, usmíval se nevědomky, a řídké zuby blýštěly se mu pod šedivým vousem. "Což vy víte, drozdí!" Slyšeli jste už někdy zpívat carmagnolu? Ale do taktu praenější guillotiny? Tehdy, když krále guillotinovali, v lednu to bylo, pamatují jako by to dnes bylo! Oh, slavný to byl den! Svě šátky namočili jsme v kráľovské krvi a jako kokardy si je připjali na prsa. A pak — za Saint Germainem v huňdžé nějakém — teď už na jméno nevzpomenu — s národní obranou jsme tam vtrhli, ponevadž na zámku u jakéhosi markýze ukrývali se nepřátelé svobody a vlasti — pamatuješ, Danieli? Chladný den byl, ale jasný, zimní slunéčko svítilo nám na cestu bezlístými alejemi, lehoučký přimrazek byl, vesele svítily bodáky, třepotaly se praporečky a my zpívali: "Dansons de la carmagnole —" Všechny švadenky z Montmartru táhly s námi, na hlavách červené čapky s kokardami, sukynky podkasané — co se nadováděly, čtveračky! Zpívaly a tančily — A ve vsi, rozumíš se, poplach a hrůza! Maire — veliký ehlap, hlavu jako mléka — přišel nám vstříc, klobouk smekl a hluboko se poklonil, přísahal za celou ves, že není tu jediného nepřátele svobody. Jako dnes ho vidím, kterak se namáhal přivítivě hledět a usmívat se. A malá Anetka skočila, klobouk starci zahodila, na šedivé vlasy mu svou červenou čapku připjala a zatočila žmít, uličnice. "A teď nás vedl nejkratší cestou do zámku!" křičel jsem. "Zádné vytáčky, žádné průtahy! Uteče-li nám ze zámku panská havět, o hlavu budeš kratší a celou ves vypálíme!" Ostrým palásem zablyskal jsem mu před očima, dvě uličnice s obou stran uchopily starce pod pažím, a tak vedl nás parkem k bílému zámku. Chudák maire, třásl se jako osykový list, a z očí mu kaneli slze a přece nutil se do směchu. Do zámku nechtěli nás pustit, dvě řezatřasili, třeslo tam několik ran. Ale my dvěře vyvrátili, okny do vnitř jsme naskákali, a kdo zůstal živ, toho jsme na dvůr vytáhli. Mladická komteska tam byla — pamatují se — hezoučká jako poupatko, starý markýz, tři jeho synové, nějaké dámy obstarlé v černých hedvábných šatech, pyšné jako královny. Měli jste slyšet uličnice z Montmartru, jak se rozječely! Zabte je! Zabte je! Tehdy Blanchet — znal ji ho, Danieli? — chytil komtesku za ruku a řekl: "Dáš-li mi hubičku, zahráním ti život!" Ale sotva dořekl a sotva ulekanou holčičku objal, nejstarší z mladých pánu najednou zvedne ruku — měl bambitku a starý, chudák Blanchet, s déravou leb-

Vyberte si Lily neb Primrose a jistě ztráty nedojdete.

Smetana jest ovocem mlékárenské farmy. Smetana zplníti pozemek, zařízení, stáda a práci dělníků.

Toť důvody pro koupi odstředivky — stroje to k usvětlení smetany a získání peněz. Toť jsou důvody, proč tisíce úspěšných farmářů zlepšili svá stáda — Lily a Primrose odstředivky.

Lily a Primrose odstředivky zachovávají všechnu smetanu až do poslední kapky. Vode toho mají však všechny vlastnosti, jimiž dobrá a uspokojivá odstředivka honositi se musí. Obě — Lily i Primrose — odstředivky jsou jednoduché, trvanlivé, snadné k čistění, možno je řádně vyčistiti v několika minutách. Koupíte-li jednu z nich, máte stroj vypravený pro každodenní použití, až na regulování upravení pánevce, jež snadno na vnější straně rámece upravena býti může. Vynikající systém olojeování, bronzový chránič před rychlým opatřebením, celistvá vřeteno, rychle zachycující a rychle spouštějí svorka jsou dobré důvody, proč byste měli koupiti Lily neb Primrose.

Náš cenník vám ukáží, proč Lily neb Primrose vám přinesou užitek dvakrát denně. Dopíšte nám neb navštívte našeho jednatele!

International Harvester Company of America (Incorporated) CHICAGO, U. S. A.

'Fremo' velkolepý nápoj na uhasení žízne Jest zdravý a osvěžující. Jistě se ptejte po "Fremo", kdykoliv máte žízeň. Vyráběné a láhvované Fremont Beverage Co., Fremont, Neb.

Kou se válel na zemi. To víte, byl krátký soud, pobili jsme všechny, zamek spálili a starý maire musil nám tančit s červenou čapkou na hlavě, jak jsme zpívali: "ca ira!" anebo "Dansons de la carmagnole!" — Pořád mu ještě z očí slzy kapaly, neobratně zvedal staré, těžké nohy, a střevice se mu klouzaly po krvavé půdě. A hezká Lola, brunetka jako oheň, s rozepjatou bluzou, s vykasanou sukynkou, ruce v bok, tančila s ním. — Oh, směšné to bylo tehdy!" Sergent se zasmál.

"Škoda té krve, co jí zbytečně vyteklo!" tíše poznamenal Gaston.

"Co, ty drozde hloupý!" překvapen zahučel sergent. "Bylo té krve třeba, pamatuj si! Svoboda musí se krví zalévat, rozumíš? — Čím více krve, tím lépe! Oh, ty! Štěstí máš, holobrádku, žeš nepřítel na svět o několik let dříve!"

Tehdy, když se z krve rodila svoboda, tvá hlava byla by se dojísta koulela pod guillotinou!" Podel přel ruku v bok a zkoušel zpívat: "ca ira! ca ira!" ale hlas mu se lhal. Tvrdě a skřipavě jenom dodal: "Krev musila téci, hlavy padat, aby zasvitit mohlo rudé slunce svobody!"

Po stráni pod lesem těsně kolem ohně odpočívajícího oddíl jel císař. Na bílém koni, zapadlý jaksi v sedlo, zamklý a zamračený. Levá ruka spočívala za tepelným kabátem na prsou, pravá nervosně uzdu pošukávala. Za ním tlupa jenerálů, stejně zamklých.

A jak přejezděl od ohně k ohni, nesl se hlahol výkřiků: "Vive l'empereur!" Vojáci pozdravovali svého velitele. Sergent vzpřimil se a paty přirazil, zamával čapkou a zakřičel: "Vive l'empereur!"

Jen starý Daniel se nehýbal pod roztrhaným pláštěm. Císař neohlédnuv se ani přejel. Zachmuřenýma očima hleděl ku předu, kde za lesem nehybně ležela zamodralá chmura, vřetící mrazy. Několik denních pochodů ještě scházelo k Berezíně.

DR. JOS. F. MAREŠ, český zubní lékař, 1004 First National Bank Bldg., 16. a Farnam, Omaha, Neb. Tel. Doug. 509. — Advertisement 5-ff.

Nejstarší český lékař v Omaze DR. E. HOLOVTCINER má svoji ordinaci v čís. 309 Range Block, 15. a Harney napsal Orpheum divadla Telefon v předměstí: Doug. 1438 Doug. 3985 Pacienty přijímá v obydlí, na 18. a Castellar ul. po 6. hodině večerní. X Ray zařízení. Češi, potřebující lékařskou pomůcku, jsou vřele zváni.

Dr. E. CAPEK český lékař a ranhojič BRAINARD, NEB. Phone No. 81.

JOS. T. VOTAVA PRÁVNÍK Úřadovna: č. 1. pokoje 500 Bee Building. Telefon: Douglas 651. OMAHA NEBRASKA

JOHN J. OSTRONIC praktický plumbař, licencovaný pro Omahu a South Omaha, vykonává vždy práci první třídy v oboru plumbařském, zavádění sporného topení, plynovodů, vodovodů a pod. Opravy jsou naší zvláštností a vykonáváme je k úplnému uspokojení. Veškeré práce vykonáváme se ta největší péčí. Výpočty zdarma. Zavojejte nás telefonem: Tyler 1299. Dřina: 1414 třetí ulice, Omaha, Nebraska.